

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул. Садова, 3-а; e-mail: Derevyanko.Yuriy@rada.gov.ua

04.03.2015

№ 291-591

Міністру внутрішніх справ України
Авакову Арсену Борисовичу
вул. Академіка Богомольця, 10,
м. Київ, 01061

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ

Шановний Арсене Борисовичу!

Під час здійснення своїх повноважень мені, як народному депутату України, стало відомо про можливе вчинення низки корупційних та інших правопорушень в процесі проведення операцій з облігаціями внутрішніх державних позик (далі – ОВДП), в тому числі – про існуючі схеми виведення грошей з державних банків на користь приватних посередників.

Як стало відомо з загальнодоступних джерел, вищезазначена схема полягає в наступному. Банк, у портфелі якого є ОВДП, за декілька днів до настання терміну виплати процентного доходу з бюджету, через біржу продає облігації посереднику (іншому банку, компанії з управління активами або торговцю цінними паперами) за номінальною вартістю або наближеною до номінальної вартості. Приватний посередник отримує відповідний процентний дохід з бюджету і через кілька днів продає облігації знову за номіналом (або наближеним до нього) назад державному банку або іншій фінансовій установі. Внаслідок чого, весь прибуток від виплати по купону осідає на рахунках посередника і надалі перерозподіляється між учасниками угоди, а точніше – між її організаторами.

У таких схемах нерідко беруть участь не лише державні банки, але й інші фінансові установи з великими портфелями ОВДП. Наведена схема працює багато років. Вона має видимість легальної, хоча завдає багатьом великим банкам, включаючи деякі установи з іноземним капіталом, сотні мільйонів гривень недоотриманого прибутку в рік.

Так, Інтернет-ресурсом «РБК-Україна» за посиланням <http://www.rbc.ua/rus/analytics/show/kak-pribyl-gosbankov-osedaet-na-schetah-byvshih-kompaniy-23022015110000> повідомляється, що угоди в основному реєструються через фондову біржу «Перспектива». На зазначеній біржі ОВДП

нерідко продаються за номінальною або близькою до номінальної вартості – всього за кілька днів до того, як настає строк платежу за купоном (процентні виплати).

Проведення подібних торгів на фондовій біржі «Перспектива», зокрема у 2014 році, може вказувати на те, що певні банки продають комусь свої ОВДП всього за кілька днів до отримання процентного доходу від емітента – держави Україна. При цьому, в деяких випадках облігації продаються набагато дешевше за номінал (1 тис. грн), що дозволяє посереднику заробити і на відсотках, і на дисконті. Однак, такі операції можуть дозволити собі лише приватні банки, включаючи банки з іноземним капіталом.

Державні банки в рамках цієї схеми, як правило, продають ОВДП за номіналом або трохи дорожче, побоюючись претензій від контролюючих органів. Але це не перешкоджає їм «пожертвувати» великим доходом за купоном на користь третьої особи.

Як зазначено на сайті фондової біржі «Перспектива», одними з лідерів даної фондової біржі за обсягами укладених договорів, зокрема у 2014 році та станом на січень 2015 року, є ТОВ «Інвестиційний капітал України» і ВАТ «Банк Авангард».

В мережі Інтернет повідомляється, що вказані компанії належали Валерії Гонтаревій до моменту призначення її на посаду Голови Національного банку України (далі – НБУ). Крім того, ВАТ «Банк Авангард» на час призначення Валерії Гонтаревій не значився навіть у десятці найбільших торговців ОВДП на біржі «Перспектива». Тепер він займає в рейтингу одну з перших позицій.

Загальний обсяг торгів ОВДП на фондовій біржі «Перспектива» в 2014 році склав близько 479 млрд. грн. З них операцій РЕПО – 74 млрд. грн. При цьому, компанія «Інвестиційний капітал України» (ICU), яка також раніше належала В. Гонтаревій, у 2014 році збільшила свої обсяги торгів ОВДП на 120 відсотків – до 197 млрд. грн.

Відтак, у 2014 році підконтрольні групі торговці цінними паперами та компанія з управління активами заплатили в бюджет усього 6,4 млн. грн податків, що на 25 % більше, ніж у 2013 році. При цьому, як зазначено в мережі Інтернет з посиланням на Міністерство фінансів України, купонні доходи від ОВДП власники цих паперів, включаючи «Авангард» і ICU, отримують в НБУ, яким керує В. Гонтарева.

ICU не коментує операції по угодах з цінними паперами, оскільки у відповідності з укладеними з клієнтами договорами на брокерське обслуговування та купівлі-продажу цінних паперів ICU не має права розголошувати третім особам інформацію про проведені операції, тобто на всі операції поширюється режим конфіденційності.

Вказані у зверненні обставини можуть містити ознаки вчинення кримінальних правопорушень та потребують ретельної перевірки.

Враховуючи вищезазначене, керуючись ст. 16, п. 1 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про статус народного депутата України»,

прошу:

1. Здійснити повну, всебічну та неупереджену перевірку обставин, викладених у даному депутатському зверненні.
2. Внести відомості про вчинені кримінальні правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.
3. Притягнути винних осіб до відповідальності.
4. Повідомити мене про результати розгляду даного депутатського звернення, вжиті заходи та прийняті рішення.

**З повагою,
народний депутат України**

Ю. Б. Дерев'янку